

FYRTÅRNE viser vejen

DOFs ÅRSBERETNING 2016

Dansk
Ornitologisk
Forening

KORT OM DOF & BIRDLIFE

BirdLife er en stor international paraplyorganisation, som kæmper for et rigt og varieret fugleliv. BirdLife er en af verdens største og mest indflydelsesrige naturbevarelses-organisationer. DOF er én af 120 partnerorganisationer. BirdLife og DOF arbejder for at modvirke årsagerne til klimaforandringer og tilbagegangen i naturens mangfoldighed. Både gennem naturbevarelsesprojekter i Afrika og Asien og forskningsbaseret fortalervirksomhed i Danmark og internationalt. DOF er sikret taletid og opmærksomhed, nationalt og internationalt, idet både BirdLife International og DOF er organisationer med et stærkt og troværdigt omdømme.

FOTO: JENS ERIKSEN

KOLOFON

Redaktion:

Toke F. Nyborg

Layout:

Forsidefoto: Knud Pedersen

Grafisk design og tryk: www.STEP.dk

Oplag: 450 eks.

Dansk Ornitologisk Forening/BirdLife Danmark

Vesterbrogade 138-140, 1620 København V.

Tel: 3328 3800, Mail: dof@dof.dk

Web: www.dof.dk ; Facebook: @birdlifedk

Instagram: #danmarksfugle

INDHOLD

Formandens beretning.....	3
Årets højdepunkter	6
Sådan arbejder DOF.....	10
Her arbejder DOF og BirdLife.....	12
Skovfuglenes redetræer beskyttes.....	14
DOF-data i ny forskning.....	15
Viden om fugle skaffes af engagerede frivillige.....	16
Bitch, Don't Kill my Vibe.....	18
Økonomi & nøgletal.....	20
Styrket indsats for international naturbeskyttelse.....	22
Tak til.....	23

Blandede kilder

Produktgruppe fra velforvaltede
skove og andre kontrollerede kilder
www.fsc.org Cert.no. SW-COC-000727
© 1996 Forest Stewardship Council

FORMANDENS BERETNING

EGON ØSTERGAARD

FYRTÅRNE VISER VEJ

I al ubemærkethed passerede DOF den 24. oktober sin 110 års fødselsdag. Gennem alle årene har foreningens mange engagerede frivillige og dygtige ansatte haft et fast blik på at indsamle viden om fuglene, at beskytte deres levesteder og at skabe netværk mellem fugleinteresserede.

Det første skriftlige bindeled mellem foreningens medlemmer var Dansk Ornitologisk Forenings Tidsskrift, der således også i år kan fejre et imponerende jubilæum. Gennem årene er der af både amatører og professionelle publiceret er væld af ny og spændende viden om Danmarks fugle. De seneste års udgivelser kan nu ses på www.dof.dk, og inden længe ligger alle artikler fra 1906 og frem frit tilgængeligt. Det er således uden sidestykke foreningens ældste fyrtårn, der laves af frivillige og stadig oplyser os med fuglefaglige artikler.

DOF har også en forkærlighed for de fysiske fyrtårne på landets yderste spidser, ikke mindst ved Gedser, Blåvandshuk og Skagen. I 1906 var kendskabet til fuglelivet omkring disse begrænset til det fyrfald af døde fugle, der blev registreret i træktiden efter nætter med dårlig sigt. Tusindvis af trækfugle fløj dengang direkte mod lanternens ruder og lå døde ved foden af fyrtårnene næste morgen, hvor de blev indsamlet og sendt til Zoologisk Museum i København.

FOTO: ARKIV BIRDLIFE

FOTO: ARKIV DOF

FOTO: KNUD PEDERSEN

I midten af forrige århundrede opdagede flere, at der også foregår et massivt dagtræk forbi fyrtårnene forår og efterår. Der blev etableret såkaldte fuglestationer flere steder, og ihærdige fuglefolk tilbragte gennem 1960'erne og 1970'erne deres ungdom på disse træksteder. Gedser, Skagen og Blåvand er i dag DOF's tre A-fuglestationer, og i 2016 bakkede repræsentantskabet op om, at fuglestationerne i langt højere grad skal være fyrtårne for systematisk indsamling af viden om fugle samt fortællesteder for alle og enhver, der kommer forbi og er nysgerrige. Lyset er igen blevet tændt i DOF's fyrtårne, lokaler bliver renoveret, strategier bliver udtænkt, og fugleinteresserede søger mod nye oplevelser.

DOF's Skagen Fuglestation blev formelt etableret fysisk i 2016 med egen bestyrelse, og takket være en bevilling fra Friluftsrådet er der nu ansat en naturvejleder. Fyret og bygningerne omkring løftes nu op i en division for sig selv takket

være et forbilledligt samarbejde med Miljøministeriet, der etablerer et supermoderne fugleoplevelsescenter 'Skagen Grå fyr', og ambitionen er en fuglestation og et center i international topklasse.

I 2016 har DOF-tv været på arbejde dag og nat. Havørne, fiskehejrer og store hornugler er blevet fulgt tæt med kameraer, der som fyrtårne med infrarødt øje uden forstyrrelser har fejet hen over fuglenes reder og vist os hemmeligheder om fuglenes privatliv. Rigtig mange mennesker har fulgt med dag for dag på web-kameraerne, og på Ørnens Dag i februar fik mange set deres første havørn, alt sammen en del af projektet Fugle Overallt, der støttes af Nordea-fonden.

Atlas-projektet, der er finansieret af Aage V. Jensen Naturfond, kortlægger Danmarks ynglefugle, og efter nu 3. yngelsæson er der allerede spændende resultater, og opbakningen

FOTO: ARKIV DOF

fra de mange frivillige tællere og koordinatore er ganske enkelt imponerende. 2017 er sidste feltsæson. Projektet er uden sammenligning det fornemste fuglefaglige fyrtårn i foreningens historie.

Men 2016 bød også på andre lyspunkter. Den frivilligt drevne publikation Fugleåret kunne i 2016 fejre 10 års jubilæum med endnu et imponerende smukt hæfte om året, der gik i fuglenes verden i Danmark.

Fugleværnsfonden fejrede med pomp og pragt sit 50-års jubilæum, og DOF forærede fonden et spændende og fyldigt festskrift om fondens historie og resultater. Fonden er i sig selv et lysende bevis på, at privat naturbeskyttelse er mulig, og donationerne til fondens formål og lysstyrken er bestemt ikke aftaget med tiden. Det er fuglene og DOF glad for.

I foråret fejrede vi endnu et fyrtårn, nemlig foreningens punkt-tællinger, der er en enestående 40-årig tidsserie over de almindelige fuglebestandes udviklinger. Rigtig mange tællere, nogle aktive gennem alle årene, mødtes og glædede sig sammen over resultaterne, der i høj grad bruges naturpolitisk. Det er en imponerende frivillig indsats.

Naturpolitisk er der grund til at glæde sig over, at EU's naturdirektiver heldigvis i 2016 ved et såkaldt service-tjek viste sig at have stor opbakning i medlemslandene, så de fortsat kan være hjørnестenen i beskyttelsen af Danmarks vigtigste naturområder. I Danmark kan vi glæde os over, at der nu udlægges mere urørt skov i statskovene. Herudover var der dog ikke mange lyspunkter for naturen. Regeringens Landbrugspakke og Naturpakke blev desværre ikke til fyrtårne for Danmarks natur.

FOTO: ARKIV BIRDLIFE

KÆMPESEJR: EU FREDEDE LOVE, DER BESKYTTER NATUREN

EU FREDEDE LOVE, DER BESKYTTER NATUREN
EU besluttede i 2016 at opretholde den lovgivning, der beskytter EU's natur. Det skete efter massivt pres fra flere end 200 grønne NGO'er, herunder en lang række europæiske BirdLife-organisationer. Sammen har organisationerne arbejdet hårdt for, at EU ikke skulle forringe de love, der beskytter EU's natur effektivt. Det drejer sig om fuglebeskyttelsesdirektivet fra 1979 og habitatdirektivet fra 1992, som tilsammen

beskytter flere end 1400 truede arter og mere end en million kvadratkilometer natur. EU havde ellers givet lovgivningen et tjek, og det skabte frygt blandt grønne organisationer for, at der ville ske forringelser af lovgivningen til skade for naturen i EU. De grønne organisationers budskab har også været, at lovene virker godt, men at EU skal sørge for, at lovene implementeres bedre. Det er også sikret nu, og det er endnu en sejr, som viser, hvor vigtigt det er at samarbejde på tværs af landegrænserne for væres fælles europæiske natur.

FUGLENES HUS UNDER OMBYGNING

DOF's sekretariat på Vesterbrogade i København har siden 2016 gennemgået en større ombygning og renovering med det formål at skabe sammenhæng i huset og gøre det mere funktionelt for husets brugere. Ombygningen byder blandt andet på en ny reception, et stort lounge-område, flere mødelokaler og en bedre integrering af Naturbutikken i resten af organisationen:

"Med ombygningen vil vi åbne Fuglenes Hus op for offent

ligheden og skabe en anderledes inspirerende ramme for vores medlemmer og frivillige," forklarer Lars Engmark, som er tovholder på byggeprojektet. Han fortsætter: "Samtidig skal indretningen af Fuglenes Hus afspejle vores virke og skabe en fælles identitetsfølelse hos både ansatte og brugere af huset. Man skal ikke være i tvivl om, at man er på besøg hos en grøn organisation, som kæmper for et rigt og varieret fugleliv i Danmark og internationalt". Byggeprojektet er færdigt i 2017.

GÅSEGRIBBEN
ER EN STOR
GRIB MED ET
VINGEFANG PÅ
240-280 CM.

SJÆLDNE FUGLE - ÅRETS TRE STØRSTE HITS

I 2016 blev der fundet mange sjældne fugle i Danmark. Sjældne i den forstand at deres udbredelsesområde oftest ligger langt fra Danmark. Tre fund overstrålede dog alt andet. Det første hit kom sidst i maj på Christiansø, hvor der blev fundet den sjældneste fugl i Danmark nogensinde. En sinkiangløvsanger havde forvildet sig fra Centralasien/Kina til Østersøen. En art der aldrig før var set i Europa. Fundet var en sensation, og fuglen blev kåret som det største hit i Vestpalæarktis i 2016.

Det andet hit kom i juli. Gåsegribben er en meget sjælden art i Danmark, og den hører hjemme i bjergkæder sydpå. Ikke desto mindre fik vi besøg af en flok på hele 34 gåsegribbe! Inden denne flok var der kun set gåsegrib seks gange i Danmark. Sibirisk(e) jernspurv(e) var det tredje hit. Før oktober 2016 var denne smukke fugl fra Sibirien kun set en gang herhjemme - i 1992. En vedvarende østenvind ændrede på dette. Mange ornitologers ønske om at se arten blev opfyldt, da der ikke kun blev set en, men minimum ti forskellige fugle landet over.

STAND-UP SHOWS

Projektet #jegkiggerpaafugle skal få flere unge til at interessere sig for natur og ikke mindst fugle. Det sker med stand-up shows på ungdomsuddannelser landet over: "Projektet vil fange de unges interesse på deres præmisser, så de finder ud af, at det er sjovt at se på fugle - for fugle er fede," forklarer Vicky Knudsen, formand for DOF UNG. Efter hvert show skal eleverne selv ud og 'spotte' deres egne fugle. Den ungdomsuddannelse, der spotter flest arter, vinder en fugle-koncert med Dans & Lær. Starten på projektet har været en stor succes. Samtlige 26 stand-up shows i 2016 blev booket, og hvert show havde mellem 80 og 600 elever som tilskuere. I 2017 er der planlagt 32 nye shows. Projektet er et toårigt samarbejde mellem Naturhistorisk Museum i Århus og DOF og støttes af Nordea-fonden.

FRA VENSTRE: SEBASTIAN KLEIN, MORTEN DD, VICKY KNUDSEN
OG EMIL SKOVGAARD BRANDTOFT ER HOLDET BAG PROJEKTET.

FUGLEÅRET UDKOM FOR 10. ÅR I TRÆK

DOF's store, årlige udgivelse om fugle, Fugleåret, udkom for tiende år i træk. Fugleåret indeholder et overflødhedshorn af flotte billeder taget af et hav af dygtige fotografer, og giver en oversigt over DOF's projekter, hvilke sjældne fugle og nye fuglearter DOF's mange aktive medlemmer så i felten, og hvilke fuglearter, der fik ring om benet på DOF's fuglestationer og på øvrige lokaliteter. Fugleåret bliver kun til, fordi frivillige og meget engagerede medlemmer af DOF leverer et utal af timer og meget energi i det store arbejde.

50 ÅR MED NATUROPKØB

Sidste år kunne Fugleværnsfonden fejre 50 års jubilæum. Fonden, som blev stiftet af DOF, opkøber naturområder i Danmark. Fonden ejer og administrerer foreløbigt 21 naturreservater. Jubilæet blev fejret med en storslået fotobog, en vandrestilling, masser af ture og som gave fra DOF et særnummer af Dansk Ornitologisk Forenings Tidsskrift, der belyser fondens udvikling og betydning gennem fem årtier.

Fugleværnsfonden

50 år i 2016

DANSKERNE MØDTE DOF PÅ NYE MÅDER

I 2016 kunne danskerne møde DOF via reklamespots i S-tog og på Danmarks Radio, hvor DOFUNG sendte live fra det store fugletræk på Bornholm og Christiansø. Både reklamespots og livedækning er to eksempler på nye veje, som DOF har valgt at gå i bestræbelserne på at oplyse om og engagere flere danskere i fugle-sagen. Reklameindsatsen i S-togene var finansieret af Nordea-Fonden og skulle gøre opmærksom på Ørnens Dag, som DOF hvert år afholder sidste søndag i februar. Sammen med en fokuseret reklameindsats på sociale medier, lokalaviser og radiospot slog Ørnens Dag publikumsrekord med godt 3.800 besøgende ved 21 arrangementer landet over.

SKUDDRÆBT KONGEØRN OPRØRTE MANGE DANSKERE

DOF's nyhedsbrev kunne i marts fortælle, at en unge af de sjældne, danske kongeørne var fundet skudt med mindst 20 hagl i kroppen ved Limfjorden. Drabet på den totalfredede rovfugl nåede ud til mange læsere, seere og lyttere, da mange medier fortalte historien. Nyheden blev den næstmest læste på dof.dk i 2016. Også DOF's Facebook-side viste sig endnu engang som det måske vigtigste redskab til at engagere flere danskere om DOF's sager. Opslaget om skuddrabet nåede ud til knap en halv million danskere! Nyheden førte blandt andet til, at et medlem af DOF tilbød at betale en dusør til den, der kunne skaffe oplysninger, der kunne føre til domfældelse af den skyldige. Der blev også stor opmærksomhed i medier og på DOF's Facebook-side, da endnu en kongeørn blev fundet død. Denne gang var det dog naturens forunderlige drama, der var årsagen, da dødsfaldet skyldtes et opgør om territorier mellem to kongeørne.

FOTO: JAN SKRIVER

ØGET FOKUS PÅ DOF'S FUGLESTATIONER

I det forløbne år har DOF sat gang i mange nye initiativer omkring vores tre store fuglestationer.

I Skagen er DOF indtrådt i et samarbejde omkring Skagen Grå Fyr primært sammen med Naturstyrelsen og Frederikshavn Kommune, hvor der ud over DOF's nye fysiske fuglestation etableres et oplevelsescenter med fokus på trækfuglene i Skagen. I november ansatte DOF med løntilskud fra Friluftsrådet sin første naturvejleder, der fra hovedsædet på Skagen Fuglestation skal formidle trækfugle og fuglesagen for den brede offentlighed og skolebørn. Der er nedsat en yderst kompetent bestyrelse for fuglestationen, og lokale kræfter har oprettet en støtteforening til Skagen Fuglestation. Åbningen af Skagen Grå Fyr og herunder

Skagen Fuglestation finder sted i forbindelse med Skagen Fuglefestival den 12. maj 2017. Hovedformålet med Skagen Fuglestation er vidensindsamling og formidling til lokale og turister om trækfugle og natur og desuden at få skabt et socialt knudepunkt for de mange fugleentusiaster.

På Blåvand Fuglestation har man fået etableret et ringmærkningslaboratorium ved fyrhaven, og man har kvalificeret sine procedurebeskrivelser for stationens arbejde, som er yderst velsmurt. På Gedser Fuglestation kører det gode arbejde videre, og man har arbejdet hårdt på at få nye overnatningsfaciliteter på plads til forårssæsonen 2017.

FOTO: ALLAN GUDIO NIELSEN

FAKTA

DOF er stiftet i 1906 og derved en af Danmarks ældste naturbevarelsesorganisationer med mere end 110 års erfaring med fugle-beskyttelse.

DOF er organiseret i 13 lokalafdelinger og ledet af et repræsentantskab og en hovedbestyrelse. Den centrale administration ligger i København.

Med mere end 1.200 aktive frivillige og feltornitologer og godt 16.500 medlemmer er DOF en grøn organisation med betydelig slagkraft og stærke traditioner for medlemmers aktive deltagelse og demokratiske indflydelse.

DOF er Birdlife Internationals danske partner.

FOTO: JOHN LARSEN

DOF arbejder for et rigt og varieret fugleliv i Danmark og Internationalt. Her kan du læse, hvordan vi griber arbejdet an.

Viden om fugle er grundlaget for vores arbejde med natur- og fuglebeskyttelse. På baggrund af data om bestandsudvikling målretter vi vores politiske arbejde for mere og bedre natur til gavn for fuglelivet og andre organismegrupper.

Naturens sag kæmper vi både lokalt i lokalafdelingerne, på Christiansborg og ved de internationale forhandlingsborde via vores paraplyorganisation, BirdLife International, der har lobby-kontor i Bruxelles.

Godt 1.200 frivillige bistår DOF med indsamling af data om fugle, og DOF har nu en af de mest omfattende databaser, med mere end 18 millioner fugleobservationer fra Danmark.

I Uganda, Kenya og Nepal arbejder DOF med habitatforvaltning via lokale BirdLife-partnere og involvering af lokalgrupper, mens DOF's klimafond finansierer skovopkøb i Ecuador.

Fuglepassionen er kernen i vores virke og går på tværs af vores arbejde med naturbevarelse. Vi tilbyder blandt andet 600 årlige fugleture og naturarrangementer for hele familien, mens DOF Travel arrangerer fuglerejser til interessante destinationer verden over. I punktform arbejder DOF for at:

- Spredde glæde og begejstring for fugle via oplevelser til medlemmer og andre.
- Påvirke lovgivning om forvaltning af fugle og natur i Danmark og udlandet.
- Være førende for viden om fuglenes forekomst i Danmark.
- Formidle viden om fugle under hensyntagen til forskellige målgruppers forudsætninger og behov.
- Gøre foreningens sag kendt i hele befolkningen.
- Være en af Danmarks mest aktive grønne organisationer og tilbyde alle muligheden for at gøre en positiv, mærkbar forskel for fugle og natur.

SÅDAN ARBEJDER DOF

FOTO: ULRIK BRUUN

FOTO: PETER VADUM

I Kenya, Uganda og Nepal arbejder DOF med et naturbeskyttelses- og udviklingsprogram finansieret af Udenrigsministeriet.

I Ecuador opkøber DOF klima-skov finansieret af private bidrag og CO₂-kompensation for DOF's egne aktiviteter

HER ARBEJDER DOF OG BIRDLIFE

DOF er en del af BirdLife International – verdens største partnerskab for naturbevarelse og fuglebeskyttelse – med 120 nationale organisationer fordelt på fem kontinenter, og mere end 10 millioner medlemmer og støttere. Sammen har vi identificeret 13.000 vigtige fugle- og naturområder, som dækker et samlet areal på 26.000.000 km². Det svarer til 7,4 pct. af jordens samlede landareal og 6,4 pct. af jordens samlede havflade.

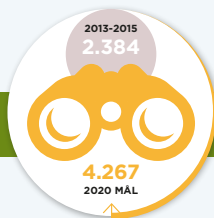
BESKYTTELSE AF VIGTIGE FUGLEOMRÅDER ER KEREN I BIRDLIFE

Beskyttelse af vigtige fugleområder er kernen i BirdLife-partnerskabets naturbevarende arbejde. Områderne kaldes for Important Birds & Biodiversity Areas (IBA'er).

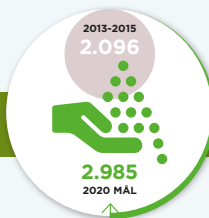
Foreløbig har BirdLife-organisationer, herunder DOF, udpeget 13.000 naturområder rige på biodiversitet og med særligt høje koncentrationer af endemiske eller truede fuglearter. 129 af områderne ligger i Danmark.

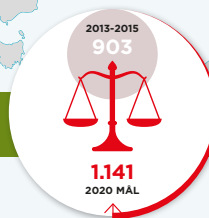
IBA'ER SOM ER OVERVÅGET
AF BIRDLIFE-PARTNERE

IBA'ER SOM FORVALTES
AF BIRDLIFE-PARTNERE

IBA'ER SOM ER UNDER FORMEL
BESKYTTELSE TAKKET VÆRE EN
POLITISK BIRDLIFE-INDSATS

Forud for udpegnen af et område som særligt vigtigt for fugle og andre organismegrupper, går et stort videnskabeligt dataindsamlingsarbejde, som skal kortlægge områdets biologiske sammensætning.

Den videnskabelige argumentation for at beskytte områderne bliver således et brugbart redskab for beslutningstagere, når der skal træffes beslutning om beskyttelse af nye områder eller styrkelse af indsatser i eksisterende naturområder under beskyttelse.

AF KNUD FLENSTED

SKOVFUGLENES REDETRÆER BESKYTTES

Naturstyrelsen er gået med til at sikre enkelttræer mod fældning, hvis det er redetræer for rovfugle, ugler, spætter, ravn, fiskehejre og andre særlige ynglefugle. Det sker efter politisk pres fra DOF.

FOTO: JOHN LARSEN

Skovens ynglefugle lider ofte, når der sker skovningsarbejde i yngletiden. Fældning af selve redetræerne i yngletiden er naturligvis katastrofalt for ynglesuccesen, men træfældning, udtynding og anden voldsom aktivitet med motorsave og store skovningsmaskiner i nærhedszonen er ofte lige så ødelæggende, når det sker i fuglenes yngletid. Yngletiden for danske skovfugle strækker sig typisk fra begyndelsen af februar til slutningen august. Enkelte arter kan også yngle uden for denne periode.

Selv i statsskovene, der ejes af Naturstyrelsen, sker der ofte omfattende skovningsarbejde i yngletiden, hvilket DOF mange gange har kritiseret stærkt. Også i 2016 var bedre beskyttelse af redetræer på DOF's naturpolitiske dagsorden – og budskabet var klart: Staten bør gå foran i naturforvalt-

ningen og sikre fred og ro i yngletiden. Det har nu resulteret i, at Naturstyrelsen er gået med til at sikre enkelttræer mod fældning, hvis det er redetræer for rovfugle, ugler, spætter, ravn, fiskehejre og andre særlige ynglefugle. Naturstyrelsen er desuden gået med til, at udlægge forstyrrelsesfrie zoner i yngletiden i en passende radius omkring træet, der huser reden. Det har dog ikke sikret ynglefuglene generelt imod fældning og anden skovningsaktivitet i yngletiden. Dette på trods af, at alle Naturstyrelsens skove alle er FSC-certificerede.

DOF fortsætter derfor i 2017 arbejdet for opstramning af reglerne på dette område. Udlægning af mere vildskov (urørt skov), stop for skovning i yngletiden samt bedre beskyttelse af redetræer og nærhedszonen omkring rede-stedet er nogle af DOF's mærkesager for bedre beskyttelse af skovens fugle.

DOF-DATA I NY FORSKNING

AF UFFE RASMUSSEN OG MARK DESHOLM

VIDEN

En fuglekigger ser en blåhals synge, noterer det ned og registrer det i DOFbasen, DOF's database over fugleobservationer, og det hele ender med at blive brugt til at påvise konsekvenser af klimaforandringer i de største videnskabelige tidsskrifter som Science.

DOF arbejder med at indsamle data om fugle og gør det i flere projekter støttet af fonde og andre donorer. Et af dem er Punktællingsprogrammet, som i 2016 har været i gang i 40 år, og som har leveret uvurderlige data om bestandene af fugle i Danmark. Programmet involverer flere hundrede frivillige DOF-medlemmer, som ser fugle og registrerer deres observationer i DOFbasen.

Fugletællinger i DOFs punktællingsprogram er en af de DOF-aktiviteter, der bruges mest i naturforvaltningen, især er de anerkendt som et vigtigt redskab i naturovervågningen. Ved hjælp af punktællingerne er man f.eks. blevet opmærksom på, at viber og sanglærker i en lang årrække har haft det svært i det danske agerland.

Data fra programmet blev brugt i ny forskning i 2016. Blandt andet publiceret i det anerkendte videnskabelige tidsskrift Science, som anvendte data fra DOF's Punktællingsprogram

til at belyse påvirkningen af klimaændringer på europæiske og amerikanske ynglefugle. Artiklen, hvor DOF's erhvervs-PhD-studerende, Henning Heldbjerg, er medforfatter, er en flot anerkendelse af den indsats som tusindvis af aktive fugleinteresserede bidrager med via årlige optællinger af ynglefugle i både Europa og USA.

DOF'S PROJEKTER I 2016:

Atlas III
Punktællingsprogrammet
Erhvervs-PhD-studie
Projekt GPS-ørn
Projekt Ørn
Projekt Hedehøg
Projekt truede og sjældne
 ynglefugle (Ny DATSY)
Fugle Overalt
#Jegkiggerpåfugle
Skagen Fuglestation
DOFbasen
CISU-program

FOTO: TINE STAMPE

FRIVILLIGE

FOTO: AASE MØLLER

VIDEN OM FUGLE SKAFFES AF ENGAGEREDE FRIVILLIGE

AF UFFE RASMUSSEN

Mange af DOF's største og vigtigste videnskabelige projekter kan kun udføres, fordi mange hundrede aktive medlemmer af DOF melder sig til at deltage og går ud i naturen for at registrere de fugle, de ser ved moser, skove og enge.

Et eksempel på det er Atlas III, hvis formål er at levere helt opdateret dokumentation for den aktuelle udbredelse af alle ynglende fuglearter i Danmark, samt beregne tætheder og bestandsestimater for de mest almindelige fuglearter i ynglesæsonen og om vinteren.

De mange hundrede aktive deltagere følger nøje videnskabelige metoder til at indsamle registreringer af fugle. For første gang bruger DOF en landsdækkende metode til at estimere mange fuglearters faktiske antal samt deres udbredelse og trends.

De data, de frivillige ornitologer samler ind fra naturen, bearbejdes af biologer i DOF og bliver til unik viden om fugle i Danmark, en viden som er uvurderlig, når DOF skal tale fuglenes sag.

Projektet er finansieret af Aage V. Jensen Naturfond.

500 KILOMETERS GÅTUR FOR AT HJÆLPE FUGLENE

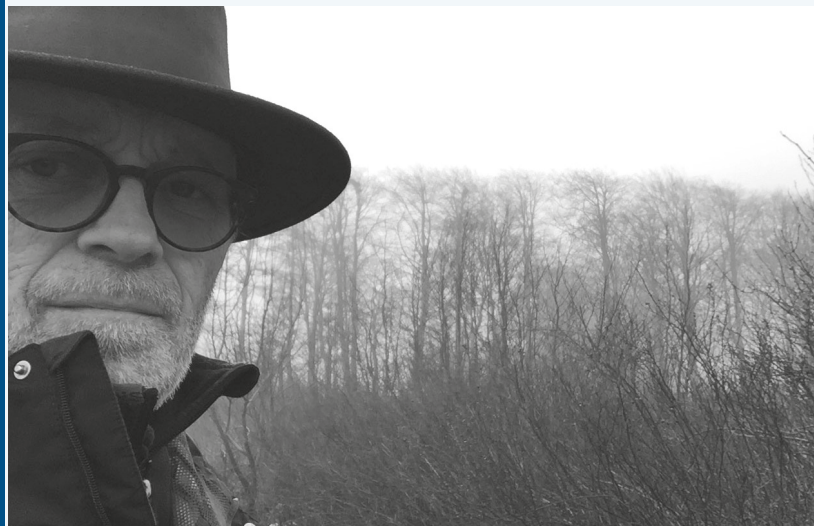
Mogens Hall er en af de mange aktive DOF-medlemmer, som deltager i Atlas III. Faktisk er han den, der har gået allerflest af de såkaldte TimeTælleTure, TTT, som er en af projektets videnskabelige metoder. Han har indtil januar 2017 gået 246 ture i 94 kvadrater, som projektet har delt hele Danmark op i som en del af metoden. Flest er gået på

Sjælland, og Mogens anslår selv at have gået flere end 500 kilometer i fugleregistreringens tjeneste.

- Jeg går TimeTælleTurene, fordi jeg synes, at det er meget vigtigt at kunne dokumentere, hvorledes vores fjerede venner og dermed noget af vores naturgrundlag har det i dagens Danmark. Det er meget vigtigt for Atlas III-undersøgelsen og for vores viden om fuglene, som jo kan anvendes til støtte for DOF's naturpolitik, siger Mogens Hall.

- Jeg er glad for at kunne bidrage en lille smule til det videnskabelige projekt, og så nyder jeg at gå turene. Jeg stresser fint af ved kun at gå og notere. Så selvom rigtigt mange ture har været kolde med én km/t i en time, har jeg nydt dem, fortæller Mogens Hall.

- Jeg har lært at sætte pris på de små oplevelser, som ofte kan vise sig at være usædvanlige, for eksempel når en havørn kommer uventet over én på vinterruten nord for statsfængselsbyggeriet på Nordfalster, når jeg et forår opdager adskillige rødtoppede fuglekonger langs ruter i skove på Midtsjælland, når der både på den tidlige og den sene forårstur sidder en husrødstjert og synger på den samme gård syd for Slagelse, og når en trane trompeterer i yngletiden i et moseområde nordøst for Kalundborg. Den slags styrker også lysten til at fortsætte, siger Mogens Hall.

GLÆDE OVER AT KUNNE BIDRAGE, MENS MAN FÅR GODE OPLEVELSER

Gorm Wæhrens har været punkttæller siden 1976 og har dermed været med i samtlige af de 40 år DOF's Punkttællingsprogram har eksisteret, et jubilæum der blev fejret i 2016. Gorm og andre trofaste tællere fik derfor et diplom for deltagelsen gennem de mange år.

- Punkttællingerne varer kun få timer og giver et umådeligt sikkert udbytte, når alle punkttællernes indsats samles. Men det er en lille indsats med stor betydning for vores viden om de mest almindelige fuglearter i Danmark. Det er vigtigt at vide, hvordan almindelige danske ynglefugle som vibe, sanglærke og stær klarer sig i det danske landskab. Samtidigt bidrager det fysisk og mentalt til min egen velvære, siger Gorm Wæhrens.

At være punkttæller giver også gode naturoplevelser. Pirol, rørdrum, nattergal og såmænd at overraske en odder er blandt de største oplevelser på turene.

- Glæden er der stadig efter mange år i felten, siger Gorm.

AF TOKE F. NYBORG

BITCH, DON'T KILL MY VIBE!

"Bitch, don't kill my vibe, bitch, don't kill my vibe." Sådan lød det, da den amerikanske hiphop-stjerne, Kendrick Lamar, i 2013 lagde en propfyldt Arena fladt ned på Roskilde Festival.

Den sammenfaldne stavemåde af et engelsk slangudtryk for sindstilstand og DOF's logofugl måtte ikke spildes - slet ikke når sangteksten matchede landbrugets negative effekt på vibebestanden så godt. DOF UNG måtte simpelthen bruge den provokerende og dobbelttydige tekst som afsæt for en kampagne, der skulle gøre opmærksom på den drastiske tilbage i den danske vibebestand:

- På grund af en sjov idé og et godt netværk er DOF UNG faktisk nået ud med et politisk budskab til målgrupper, som DOF typisk ikke er i dialog med," forklarer Mads Oddershede. Han er arkitekten bag kampagnen og har sammen med en grafiker designet kampagnes karakteristiske logo med et rødt vibehoved, som fælder en tåre og med sloganet "Bitch, don't kill my vibe".

Det klare og anderledes budskab blev et hit på de sociale medier og blandt politikere og mediefolk, der deltog som bannerfører for kampagnen:

- Det viser, at det faktisk er muligt at skabe interesse for, og opmærksomhed omkring, mindre sexede emner som tilbagegangen i agerlandets fugle og dansk landbrugspolitik, hvis man blot er lidt kreativ," slutter Mads Oddershede.

DU KAN OGSÅ VÆRE MED

Du kan få fingrene i din egen T-shirt ved at besøge Naturbutikken, sende os en besked på vores FB-side "DOF UNG" eller sende en mail til mads.oddershede@dof.dk. Prisen for medlemmer er beskedne 160 kr., som alle går til DOF UNGs arbejde med fuglene og de unge.

ØKONOMI & NØGLETAL

OMSÆTNING

DOF havde i 2016 en samlet omsætning på knap 38 millioner kroner, hvoraf godt 17 millioner kroner kom fra private. Det er en stigning på 27 procent i forhold til 2015. DOF oplevede således i 2016 en fortsat stor velvilje til at støtte organisationens arbejde med fugle- og naturbeskyttelse. Offentlige tilskud og bevillinger lå stabilt på cirka 8,5 millioner kroner i 2016. Det samme gjaldt annonceindtægter, som genererede cirka 200.000 kroner, mens Naturbutikken havde en omsætning på 11,8 millioner kroner.

Medlemstallet lå ved årets udgang på 16.325 medlemmer. Det er en lille stigning på en halv procent i forhold til 2015. Til gengæld lå antallet af faste bidragydere ved årets udgang i 2016 på 2.095 bidragydere, hvilket er en væsentlig stigning på 8,5 procent i forhold til 2015.

DOF har en ambition om i 2017 at øge andelen af midler fra privatpersoner og har i 2017 valgt at styrke organisationsindsamlingskapacitet. Den fortsatte stabile opbakning og støtte fra private danskere er helt central for DOF's arbejde. DOF takker medlemmer og bidragydere for støtten til DOF's naturbevarende arbejde.

DET GIK PENGENE TIL

DOF anvendte i 2016 cirka fem millioner kroner på globale aktiviteter via BirdLife International samt skovforvaltning i Kenya, Uganda, Nepal og Indonesien. Derudover købte DOF nye skovområder i Ecuador for 400.000 kroner. I Danmark brugte DOF knap 15 millioner kroner på videnskabelige projekter, formidling, frivillige og politiske aktiviteter til gavn for fugle og natur. DOF's internationale aktiviteter udgjorde således cirka 25 procent af organisationens samlede naturbevarende aktiviteter.

ÅRETS RESULTAT

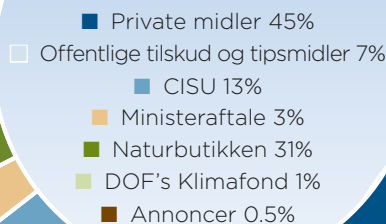
DOF sluttede året med et overskud på 493.604 kroner.

Det gode resultat skyldes primært, at der er sparet på driftsomkostningerne. Per 31. december udgjorde

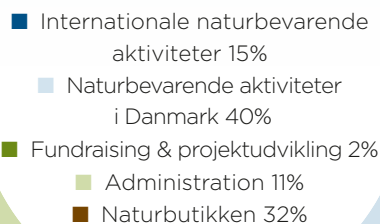
HER KOM PENGENE FRA i %

PRIVATE MIDLER i %

DET GIK PENGENE TIL i %

den disponible egenkapital 6,7 millioner kroner. Foreningens repræsentantskab har besluttet, at DOF fremover skal øge sin disponible egenkapital, så den udgør cirka 20 procent af årsomsætningen. Beslutningen er truffet for at styrke foreningens økonomiske soliditet. I 2016 udgjorde den disponible egenkapital 17 procent af årsomsætningen. Administrationssprocenten lå i 2016 på cirka 11 procent, hvilket er et yderst acceptabelt niveau i forhold til sekretariatets størrelse og aktivitetsniveau. Udgifter til fundraising og projektudvikling udgjorde to procent af den samlede omsætning

FAKTA

DOF KØBER SKOV I ECUADOR

Genvækst af ødelagt tropeskov er et af de bedste redskaber mod klimaændringer. Derfor opkøber DOF delvist ødelagt regnskov, som får lov at vokse op igen. Til gavn for både klimaet og sjældne fuglearter. Midlerne til skovopkøb stammer fra private bidrag og CO₂-kompensation for DOF's egne aktiviteter i form af strøm, varme og rejser. Personer, som rejser med DOF Travel, betaler også ind til Klimafonden, som en del af de samlede rejseudgifter. DOF har foreløbigt opkøbt 100 hektar degraderet tågeskov i Buena Ventura i det sydlige Ecuador – et af de rigeste fugleområder i verden, hvad angår arter, som ikke findes andre steder på Jorden. I 2016 opkøbte DOF yderligere 51 hektar skov for i alt 400.000 kroner.

FOTO: IBEN HOVE SØRENSEN

AF CHARLOTTE MATHIASSEN

STYRKET INDSATS FOR INTERNATIONAL NATURBESKYTTELSE

DOF tilgodeser Biodiversitetskonventionens krav om hensyntagen til biologisk mangfoldighed på tværs af sektorer i nyt projekt

DOF har fået midler fra Puljen for Klima og Miljø til et 18 måneders projekt. Projektet skal forbedre BirdLife's indsats for at påvirke myndigheder med ansvar for natur- og miljøforvaltning og andre sektorer, så de inddrager hensynet til biodiversitet i blandt andet landbrugs- og skovbrugspolitikker. Projektet realiseres i samarbejde med BirdLife International, som er ansvarlig for at udvikle en træningspakke og afholde to workshops. Sideløbende tilbyder projektet elektroniske træningsforløb til andre interesserede. Mindst 20 BirdLife-partnere i Asien og Afrika vil få gavn af projektet.

SKOVBEVARELSE I AFRIKA OG ASIEN

Sideløbende med biodiversitets-projektet er DOF i fuld gang med implementeringen af det treårige naturbeskyttelses- og udviklingsprogram i Kenya, Uganda og Nepal. Programmet, som finansieres med midler fra CISU, skal dæmme op for ødelæggelsen af skov og biodiversitet ved at forbedre den måde, skovene forvaltes på og samtidig skabe bedre levevilkår for den lokale befolkning. Implementeringen sker i samarbejde med Nature Uganda, Nature Kenya og Bird Conservation Nepal, som også deltager i biodiversitets-projektet. Programmets første fase afsluttes i 2017. DOF undersøger mulighederne for en fortsættelse af programmet.

TAK TIL

vores mange, faste bidragsydere og medlemmer som skaber et stærkt grundlag for vores arbejde for et rigt og varieret fugleliv i Danmark og internationalt. Fonde, organisationer og kommuner for støtte til sekretariatet og vores arbejde med fugle- og naturbeskyttelse. Styrelser og ministerier for konstruktivt samarbejde og støtte. Alle de frivillige kræfter, som hjælper til i dagligdagen og i felten, og tak til DOF UNG, som trofast støtter op om DOF's aktiviteter.

15. Juni Fonden
Aage V. Jensen Naturfond
Aabenraa Kommune
Bodil Pedersen Fonden
Carlsen Langes Legat
Civilsamfund i Udvikling (CISU)
Danida, Udenrigsministeriet
Dansk Tennis Fond
DOF København

DOF Nordsjælland
Esbjerg Kommune
Familien Hede Nielsens Fond
Friluftsrådet
Grosserer Schiellerup og Hustrus Fond
Ingrid & Johan Hansen's Mindefond
Kulturministeriet
Miljø- og Fødevareministeriet
Nordea Fonden
Robert og Ellen Margrethe Storm Petersens Mindefond
Rodox Fonden
Sam og Mia Jarris Legat
Tønder kommune

TAK TIL

DOF takker for og er glad over at have modtaget testamentariske gaver fra boet efter:
Tove Borberg, 100.000 kroner
Lise Birch, 111.000 kroner

Naturbutikken er Dansk Ornitologisk Forenings butik. Vi sælger udstyr til naturelskere, der ønsker kvalitetsudstyr til at se på fugle og nyde naturen i hele verden. Butikkens overskud går ubeskåret til DOF's arbejde for et rigt og varieret fugleliv i Danmark og internationalt.

Naturbutikken

Vesterbrogade 138,
DK-1620 København V
www.naturbutikken.dk

Åbningstider:

Man.-fre.: 11:00-17:30
Lørdag: 10:00-14:00
Søndag: lukket

WWW.DOF.DK

DOF er BirdLife i Danmark